

Broj protokola: Oi-K-SA-182/18

Sarajevo, 08.08.2018. godine

Podnesak Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine o primjeni UN Konvencije o pravima radnika migranata i članova njihovih porodica

I. UVOD

Institucija Ombudsmena za ljudska prava BiH (u daljem tekstu: institucija Ombudsmena) uspostavljena je 1996. godine u skladu s aneksima IV i VI Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini (Dejtonski sporazum) i odredbama Zakona o ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine¹, kao nezavisna institucija, sa zadatkom da štiti ljudska prava i promovira dobru upravu i vladavinu prava. Institucija Ombudsmena je akreditirana u statusu „A“ od Globalne Alijanse nezavisnih institucija za promociju i zaštitu ljudskih prava (GANHRI) u 2017. godini.

Institucija Ombudsmena u svom djelovanju se susreće sa nizom problema koji otežavaju njeno funkcioniranje posebno vezanih za nedostatak neophodnih materijalnih i finansijskih resursa. Ovo je prepoznato i od Podkomiteta za akreditaciju GANHRI koji je u svojoj posljednjoj odluci o akreditaciji od 24.11.2017. godine konstatovao da „priznaje kompleksnu političku situaciju u kojoj institucija Ombudsmena djeluje i pohvaljuje napore koje institucija Ombudsmena ulaže za usvajanje amandmana na Zakon o Ombudsmenu BiH da bi se riješile bojazni koje je ranije izrazio SCA“. Nesporno da postoji potreba usvajanja predloženih amandmana na Zakon o ombudsmenu, te poduzimanje mjera u cilju jačanja kapaciteta institucije Ombudsmena kako bi bila u mogućnosti izvršavati dodijeljeni mandat, u skladu sa Pariškim principima.

U okviru svog mandata Ombudsmeni prate i izvršavaju obaveze iz Međunarodne konvencije o zaštiti prava svih radnika migranata i članova njihovih porodica (u daljem tekstu: Konvencija), kroz posjete i monitoring stanja u Imigracionom i Azilantskom centru, te drugim mjestima gdje se nalaze migranti, postupanjem po individualnim žalbama, te kroz saradnju sa civilnim društvom koje se bavi pitanjem migracija. U periodu od 2012.-2018. godine u Instituciji su zaprimljena ukupno 42 predmeta iz ove oblasti.

II. POZITIVNI ASPEKTI

U periodu izvještavanja od 2012. do 2016. godine Bosna i Hercegovine je postigla napredak u implementaciji Konvencije. U navedenom periodu:

¹ “Službeni glasnik BiH”, br. 19/02, 35/04 i 32/06.

- *Usvojen je novi Zakon o strancima*² kojim su regulisani uvjeti i postupak ulaska stranaca, vizni i bezvizni režim, putne isprave za strance, boravak i udaljenje stranaca, prihvati i stavljanje pod nadzor kao i nadležni organi vlasti u primjeni zakona, prekršaji i dr.
- *Usvojen je novi Zakon o azilu*³ kojim su uređena pitanja uvjeta i postupka za odobravanje izbjegličkog statusa, statusa supsidijarne zaštite, prestanak i ukidanje izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite, privremena zaštita, identifikacijski dokumenti, pravba i obaveze tražitelja azila, izbjeglica i stranac pod supsidijarnom zaštitom kao i druga pitanja iz oblasti azila.
- *Usvojen je Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći*⁴ koji za cilj ima da osigura svakoj fizičkoj osobi djelotvoran i jednak pristup pravdi u postupku pred tijelima i institucijama Bosne i Hercegovine pred kojima se ostvaruju ili štite pojedinačna prava, obaveze i interesi.
- *Usvojene su Izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije*⁵, čime su pojačani mehanizmi zaštite, te utvrđena diskriminacija po osnovu, dobi, invalidnosti i seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika.
- *Usvojena je Strategija u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2016-2020 godine*⁶. Osnov strategije čine principi zakonitosti, sigurnosti države, međunarodne saradnje i integracije.
- *Uspostavljeno je Koordinacijsko tijelo za pitanja migracija u Bosni i Hercegovini* (u daljem tekstu: Koordinacijsko tijelo),⁷ kao stalno tijelo zaduženo za koordiniranje aktivnosti između nadležnih institucija koje se bave problematikom migracija i azila.
- Uspostavljena je saradnja nadležnih institucija koje se bave pitanjem migracija sa nevladinim organizacijama, na način da osobama pod međunarodnom zaštitom pravnu pomoć pruža udruženje “Vaša prava BiH”, na osnovu potpisanog Protokola sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine. Iskustva Ombudsmena BiH pokazuju da sve žalbe koje su Ombudsmeni Bosne i Hercegovine zaprimili u vezi sa problematikom migracija su upućene od strane Udruženja “Vaša prava BiH”.
- Ženska nevladina organizacija Fondacija BH inicijativa žena pruža psihosocijalnu podršku osobama pod međunarodnom zaštitom, dok organizacija MFS-EMMAUS implementira projekte direktne asistencije i zaštite žrtava trgovine ljudima i migranata, prevencije i podizanja svijesti među rizičnim skupinama i općom populacijom. Ovaj model saradnje udruženja sa državnim ministarstvom nadležnim za poslove migracija i Ombudsmenom svakako može poslužiti kao primjer dobre prakse.

III. ZABRINUTOSTI

Stanje u oblasti migracija u BiH, u periodu između dva periodična izvještaja je potrebno razdvojiti na dva dijela: 1) period do 31.12.2017. godine i 2) period od 1.1.2018. godine do momenta sačinjavanja ovog podneska.

1) Prvi period je obilježen sporadičnim, kontroliranim ulaskom i kretanjem migranata, gdje je Bosna i Hercegovina prepoznata, uglavnom kao zemlja tranzita, za migrante iz drugih zemalja, te

² Službeni glasnik BiH, broj 88/15.

³ Službeni glasnik BiH, br. 11/16 i 16/16.

⁴ Službeni glasnik BiH broj 83/16.

⁵ Službeni glasnik BiH broj 66/16.

⁶ Strategija u oblasti migracija i azila i Akcioni plan za period 2016.- 2020. godine,

⁷ Odluka Vijeća Ministara Bosne i Hercegovine o formiranju Koordinacijskog tijela za pitanja migracija u BiH, Službeni glasnik BiH, broj 10/13 od 11.02.2013. godine

zemlja porijekla, gdje građani BiH odlaze u druge zemlje zbog ekonomske i političke situacije u zemlji. Institucionalni kapaciteti su u prvom periodu bili dostatni za izvršavanje svih obaveza utvrđenih u zakonu.

2) Drugi period je obilježen dramatičnim porastom broja migranata koji su ušli u Bosnu i Hercegovinu (i ulaze svakodnevno u Bosnu i Hercegovinu) i koji uglavnom koriste Bosnu i Hercegovinu za tranzit prema zemljama Evropske Unije. Tako je od početka 2018. godine do dana pisanja ovog Podneska registrovano ukupno 9.326 migranata koji su ušli u Bosnu i Hercegovinu, s tim da se procjenjuje da se oko 3.000 migranata trenutno nalazi u Bosni i Hercegovini. Konstatovano je da se oko 25% migranata odnosi na migrante iz Sirije, dok su preostalih 75% migranata tzv. ekonomski migranti. Takođe, važno je istaći i da skoro svi registrovani migranti spadaju kategoriju tzv. nereguliranih migranata⁸ odnosno kategoriju stranaca nereguliranog statusa, (u procentu čak i preko 98%). Na kraju, konstatovan je i određeni broj migrantskih porodica sa djecom.

Institucija Ombudsmana sprovela je u periodu april-juni 2018. godine monitoring stanja u ovoj oblasti, te se kao zaključak nameće da se u Bosni i Hercegovini trenutno odvija proces tzv. mješovitih migracija. Preklapaju se motivi migracija, tako da imamo strance koji su u potrazi za boljim uvjetima života/ekonomski migranti i strance koji traže utočište/osobe pod međunarodnom pravnom zaštitom. Bosna i Hercegovina je dominantno tranzitna zemlja za migrante iz Pakistana, Irana, Iraka, Maroka, Tunisa, Alžira, Libije, Sirije, Afganistana..., te nadležni organi nemaju kapacitete da adekvatno odgovore na ove izazove. Povećan priliv migranata i kontinuitet tog procesa, zahtijeva obavezu dodatne mobilizacije materijalnih, finansijskih i ljudskih resursa kojima Bosna i Hercegovina ne raspolaže.

S druge strane, treba istaknuti da složena ekonomska, politička i socijalna situacija u Bosni i Hercegovini uzrokom je povećanog broja migracija i građana Bosne i Hercegovine koji napuštaju Bosnu i Hercegovinu.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine iskazuju svoju zabrinutost u vezi sa neefikasnošću u postupanju nadležnih organa u Bosni i Hercegovini, koja je evidentna u svim fazama postupanja prema migrantima, što uključuje:

- često odstupanje od zakonske obaveze osiguranja informacija migrantima o njihovim pravima na njihovom jeziku ili jeziku koji razumiju;
- postupak komunikacije vezano za izdavanje potvrde o iskazanoj namjeri za traženje azila i činjenica da ova potvrda postoji samo na službenim jezicima BiH, te da dosadašnji način komunikacije sa migrantima nije osigurao da oni razumiju smisao i pravnu pozadinu ove potvrde;
- u početnoj fazi ovog drugog perioda, odnosno u prvoj polovini ove godine bilo je primjetno neosiguranje adekvatnog institucionalnog stvarnog usmjeravanja migranata koji su iskazali namjeru da će tražiti azil i da je napomena na Potvrdi da se upućuju u Azilantski centar u Delijaš samo formalne, a veoma rijetko suštinske priorode, te da je

⁸ U većini slučajeva radi se o migrantima koji su u Bosnu i Hercegovinu ušli ili ulaze bez ikakvih identifikacionih dokumenata, na mjestima koja nisu predviđena za prelazak državne granice, a preseljavaju se iz jedne u drugu državu uz kršenje pravnih propisa države u koju ulaze, odnosno protiv volje organa države na čiju teritoriju ulaze. Većina migranata iskazala je namjeru da traži azil iako je za njih Bosna i Hercegovina uglavnom zemlja tranzita.

Zvaničnici koriste različita terminološka određenja migranata u javnosti: ilegalni migranti, migranti i izbjeglice. Portparol Agencije Ujedinjenih naroda za izbjeglice UNHCR za jugoistočnu Evropu Neven Crvenković definisao je migrante i izbjeglice koji su u državu ušli na neregularan način, bez potrebnog odobrenja ili dokumenta koji se traže u skladu s propisima o imigracijama kao **neregularne migrante**, a ne ilegalne, što ima određenu, i netačnu, pomalo "kriminalnu" konotaciju. Termin, neregularni migrant, koriste svi organi i institucije UN-a, EU, Vijeća Evrope.

većina ovih osoba završavala na ulicama Sarajeva, te drugih gradova Bosne i Hercegovine;

- neosiguran prevoz migranata, posebno u slučajevima kada se radi o grupama, porodici sa djecom i da se ovaj vid zbrinjavanja sporadično primjenjuje od slučaja do slučaja, bez jasnih kriterija, što stvara prostor za djelovanje različitih posrednika, uključujući i krijumčarenja koji svojim djelovanjem počinju da određuju rute njihovog kretanja unutar BiH i dalje;
- sporost u procesu registracije migranata koji su iskazali namjeru da će tražiti azil, zbog čega se ove osobe nalaze u „pravnom limbu“, nemaju odluke nadležnih organa čime su onemogućene i da traže sudsku zaštitu;⁹
- neosiguranje efikasnog zbrinjavanja djece bez roditeljske pratnje i da je evidentiran određen broj djece migranata u Bosni i Hercegovini, a kojim nije imenovan staratelj u skladu sa zakonom, te je nejasno tko zastupa interes ove djece u postupku.¹⁰

Prisutan je problem evidentiranja migranata, zbog čega je otežana njihova registracija, odlučivanje o statusnim pitanjima, te osiguranje pristupa garantiranim pravima, a onemogućeno je i kreiranje sistemskih mjera od strane države u ovoj oblasti¹¹.

Definicija

Članom 2. Konvencije definisan je termin migrant, kao i sva druga značenja pojmova koja su vezana za proces migracije, dok je članom 5 utvrđeno ko se ima smatrati radnicima migrantima i članovima njihovih obitelji, a članom 6. su definisani pojmovi države porijekla, tranzita i destinacije radnika migranata. Ombudsmeni konstatuju da član 6. Zakona o strancima definiira pojmove vezano za strance, međutim ne sadrži definiciju pojma migrant, kao ni definicije tko se ima smatrati radnikom migrantom i članom njegove porodice, kao i druge pojmove koji su definisani u čl. 2-6 Konvencije, što ukazuje da Zakon o strancima nije usklađen sa Konvencijom o pravima radnika migranata.

Pristup sudu

Vlasti u Bosni i Hercegovini osigurale su, u skladu sa članom 18. Konvencije pristup sudu i sudsku zaštitu radnicima migrantima i članovima njihovih porodica. Sudska zaštita osigurana je pod jednakim uslovima, kako za državljane Bosne i Hercegovine tako i za radnike migrante i članove njihovih porodica.

Kada se govori o pristupu sudu u pravnim postupcima, Ombudsmeni ukazuju na dosadašnju efikasnost Suda BiH koji u veoma kratkom period, uz puno uvažavanje međunarodnih standard ljudskih prava, odlučuje po tužbama migranata u pravnim sporovima. Ipak, činjenica da je u Bosni i Hercegovini već izvjesno vrijeme povećan priliv migranata, koji su iskazali namjeru da će tražiti azil, te da u tim slučajevima nije donesena odluka u upravnom postupku, stvorila je situaciju da se te osobe nalaze u tzv. *pravnom limbu*, odnosno prostoru “između”, a bez odluke upravnog organa

⁹ Ž-SA-05-765/18 Ž-SA-05-779/18, Ž-SA-05-592/18, Ž-SA-05-593/18, Ž-SA-05-594/18, Ž-SA-05-595/18, Ž-SA-05-596/18, Ž-SA-05-597/18, Ž-SA-05-598/18, Ž-SA-05-599/18

¹⁰ Ž-SA-01-689/18, Ž-SA-01-690/18, Ž-SA-01-691/18, Ž-SA-05-607/18, Ž-SA-05-608/18, Ž-SA-05-609/18, Ž-SA-05-610/18, Ž-SA-05-611/18, Ž-SA-01-556/18, Ž-SA-01-557/18, Ž-SA-01-558/18, Ž-SA-01-559/18, Ž-SA-01-560/18, Ž-SA-01-561/18, Ž-SA-05-562/18

¹¹ Ž-SA-04-415/18, Ž-SA-05-765/18, Ž-SA-05-779/18, Ž-SA-05-399/18, Ž-SA-05-432/18, Ž-SA-05-592/18; Ž-SA-05-593/18; Ž-SA-05-594/18; Ž-SA-05-595/18; Ž-SA-05-596/18; Ž-SA-05-597/18; Ž-SA-05-598/18; Ž-SA-05-599/18.

ne mogu tražiti ni sudsku zaštitu. Ipak ne smije se zanemariti ni činjenica da ovakvo stanje u većini slučajeva odgovara i migrantima, s obzirom da iskazana namjera traženja azila je samo način legalizacije boravka u Bosni i Hercegovini i da većina od njih želi da napusti Bosnu i Hercegovinu. Ombudsmeni ukazuju na važnost hitnog postupanja u ovim slučajevima u cilju izvršavanja zakonom predviđenih obaveza s ciljem utvrđivanja statusa migranata i osiguranju prava shodno tom statusu.

Zakonom o strancima propisan je period maksimalnog trajanja nadzora, tj. detencije u Imigracionom centru¹². Tokom posjete Imigracionom centru¹³ utvrđeno je da vrijeme zadržavanja u Imigracionom centru zavisi od dužine postupka utvrđivanja identiteta korisnika. Veliki broj lica koji se smještaju u Imigracioni centar ne posjeduju identifikacione dokumente, i uglavnom daju lažne izjave o identitetu što dodatno produžava vrijeme boravka u Imigracionom centru.

Besplatna pravna pomoć

Osiguranje besplatne pravne pomoći u Bosni i Hercegovini prati strukturu države. Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći Bosne i Hercegovine propisuje da se besplatna pravna pomoć pruža u okviru Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine putem Ureda za pružanje besplatne pravne pomoći koji je unutarnja organizaciona jedinica Ministarstva. Dodatna teškoća u ostvarivanju pravne pomoći je i činjenica da Ured nije popunjen.

Radnici migranti iz BiH

Bosna i Hercegovina u posljednje dvije godine sve izražajnije postaje država porijekla i slabo su primjetne mjere kojim bi se prevenirali uzroci odlaska BiH državljana u druge zemlje, posebno mladih. U posljednje vrijeme je izražena i intencija da se finansijske doznake srodnicima u zemlji upućene od strane BiH radnika migranata dodatno oporezuju. Ovo kao primjer zloupotrebe radnika migranata iz Bosne i Hercegovine Ombudsmeni navode slučaj eksploatacije bosanskohercegovačkih radnika migranata. Ombudsmeni konstatuju da država nije poduzela adekvatne mjere u cilju sprečavanja zloupotrebe prava radnika migranata¹⁴. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine podiglo je 2014. godine optužnicu protiv 13 osoba koje tereti da su više od 600 ljudi iz Bosne i Hercegovine i zemalja regiona, uputili na rad u Azerbejdžan, gdje su ih držali u nečovječnim i nehumanim uslovima. Sudski proces u konkretnom slučaju je u toku.

¹² Zakon o strancima, član 119. (Period određivanja i produženje nadzora) (1) Stranac ostaje pod nadzorom do trenutka dobrovoljnog napuštanja ili prisilnog udaljenja iz BiH ili toliko dugo koliko je potrebno za izvršenje svrhe nadzora, odnosno dok se razlozi koji su bili osnov za stavljanje stranca pod nadzor bitno ne izmijene, ali najduže do roka određenog rješenjem o stavljanju pod nadzor, odnosno rješenjem o produženju nadzora. (3) Strancu se rješenjem određuje nadzor smještanjem u imigracioni centar na period najduže do 90 dana. (4) Po proteku roka iz stava (3) ovog člana, a ako i dalje postoje razlozi iz člana 118. (Određivanje nadzora) stav (3) ovog zakona iz kojih je strancu određen nadzor, strancu se može produžiti nadzor svaki put najviše do 90 dana, tako da ukupno trajanje nadzora u imigracionom centru ne može trajati duže od 180 dana. (5) Izuzetno od stava (4) ovog člana, u slučaju nedostatka saradnje stranca u postupku udaljenja ili kašnjenja u pribavljanju potrebnih dokumenata iz države u koju se stranac vrada, trajanje nadzora može se produžiti i na period duži od 180 dana. (6) Ukupno trajanje nadzora u imigracionom centru ne može biti duže od 18 mjeseci u kontinuitetu.

¹³ Obavljena posjeta Imigracionom centru 05.04.2018. godine.

¹⁴ Pred Evropskim sudom za ljudska prava pokrenut je postupak u predmetu "Zoletić i drugi protiv Azerbejdžana". Ovaj predmet povlači Ustavom propisanu obavezu BiH da obezbijedi zaštitu svojih građana u inostranstvu. Zbog toga je agentu BiH pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu naloženo da interveniše kao strana u postupku. Postupak protiv Azerbejdžana je pokrenula grupa od 33 radnika iz BiH. Oni su tužili Azerbejdžan jer su u toj zemlji bili podvrgnuti ropskom i prinudnom radu.

Pitanje zapošljavanja stranaca uređeno je entitetskim i Zakonom o zapošljavanju stranaca Brčko Distrikta. Kao poseban uslov za zasnivanje radnog odnosa prema Zakonu o strancima potrebno je pribaviti radnu dozvola prije ulaska u Bosnu i Hercegovinu. Ombudsmeni Bosne i Hercegovine izražavaju zabrinutost pravnim uređenjem na ovaj način iz razloga što se od stranca za dobijanje radne dozvole zahtijeva da ima regulisan boravišni status a istovremeno za regulisanje boravišnog statusa mora imati izdatu dozvolu za rad. Radi naprijed navedenog nužno je harmonizirati zakonodavstvo kojim se uređuje oblast zapošljavanja stranaca u Bosni i Hercegovini.

Socijalna prava

Uživanje socijalnih prava nije adekvatno osigurano što pokazuju individualne žalbe zaprimljene u instituciji Ombudsmena koje ukazuju na pojavu kršenja ljudskih prava djece pod međunarodnopravnom zaštitom bilo da su u pratnji roditelja/staratelja i djece koja se nalaze u pokretu sa i/ili bez roditelja/staratelja. Postupak postavljanja staratelja djeci bez pratnje, traje neopravdano dugo.¹⁵

U cilju zaštite najboljeg interesa djeteta, neophodno je hitno postupanje u postupku postavljanja staratelja koji bi poduzimao mjere u cilju zaštite malodobne osobe bez roditeljskog staranja te poduzeo mjere kojima bi se osiguralo pravo na boravak u Bosni i Hercegovini. Djeci bez/sa pratnje/om kao i porodicama neophodno je osigurati pristup stalnom psihosocijalnom savjetovanju.

Segment socijalne zaštite između ostalog podrazumijeva i osiguranje zaštite posebno ugroženih kategorija. Tokom posjete i vršenjem monitoring stanja u Imigracionom i Azilantskom centru, te drugim mjestima, kroz saradnju sa civilnim sektorom Ombudsmeni ističu da je zaštita prava posebno ugroženih kategorija (kao što su trudnice, lica lišena poslovne sposobnosti, starija i nemoćna lica, teško bolesna lica, lica s invaliditetom, trudnice, lica s duševnim smetnjama te žrtve trgovine ljudima, žrtve mučenja, silovanja ili drugog psihičkog, fizičkog i spolnog nasilja) osigurana kroz projekte civilnog sektora.

Zdravstvena zaštita

Prema Zakonu o azilu, stranci koji borave u Bosni i Hercegovini imaju pravo na pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Pitanje obezbjeđenja adekvatne zdravstvene zaštite karakteriše nekoordiniranost i poteškoće u postupku ostvarivanja prava na pristup sekundarnoj i tercijarnoj zdravstvenoj zaštiti¹⁶.

Trgovina ljudima

Izvještaj State departmenta¹⁷ ukazuje na propuste Bosne i Hercegovine u ispunjavanju u potpunosti minimalnih standarda za eliminaciju trgovine ljudima. Ombudsmeni Bosne i Hercegovine cijene važnim istaći preporuke State departmenta kojima se nalaže definisanje u postupanju osoblja koje ostvaruje prvi kontakt sa osobama koje su žrtve trgovine ljudima. S tim u vezi Ombudsmeni zaključuju da je potrebno uspostaviti mehanizme preporuka i izvršiti obuke osoblja koje ostvaruje

¹⁵ Ž-SA-01-689/18, Ž-SA-01-690/18, Ž-SA-01-691/18

¹⁶ Ž-SA-04-415/18

¹⁷ <https://www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/2018/>; <https://www.state.gov/documents/organization/282798.pdf>

prvi kontakt sa žrtvama, na način da se pristup istragama i procesuiranje implementira tako da se žrtva stavlja u fokusu pažnje. Odredbe krivičnih zakona entiteta i Brčko Distrikta u dijelu koji se odnosi na krivično djelo trgovina ljudima, usklađene su sa odredbama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine i sa međunarodnim standardima u oblasti trgovine ljudima.

IV. PREPORUKE

Imajući u vidu sve iznesene zabrinutosti vezane za primjenu Konvencije o pravima radnika migranata i članova njihovih porodica, Ombudsmeni Bosne i Hercegovine smatraju da bi u cilju unapređenja prava nevedene grupacije trebalo:

1. Aktivirati sve mjere predviđene Strategijom u oblasti migracija i azila i akcioni plan za period 2016. - 2020. godine, koje između ostalog uključuju: povećanje efikasnosti nadzora i kontrole državne granice Bosne i Hercegovine, značajno unapređenje sistema kontrole ulaska i boravka stranaca u Bosni i Hercegovini; podizanje na viši nivo zaštite bezbjednost građana Bosne i Hercegovine;
2. Povećati broj kadrovskog osoblja, odnosno jačati kapacitete institucionalnih mehanizama nadležnih za postupanje po pitanju migracija, uključujući Sektor za azil, Graničnu policiju Bosne i Hercegovine i Službu za poslove sa strancima;
3. Uspostaviti operativno tijelo sa visokim stepenom mobilnosti i potpune involviranosti članova tog tijela na rješavanju problema migracija, a u odnosu na njihove redovne poslove i zadatke. Operativnost i djelovanje ovog tijela treba da bude 24 sata;
4. Uspostaviti prihvatni centar/e u kojem /im će biti zbrinuti svi migrant koji se trenutno nalaze u Bosni i Hercegovini. U svakom prihvatnom centru treba da bude osiguran prihvata, smještaj, ishrana i zdravstvena zaštita migranata, te zadovoljavanje drugih prava;
5. Uspostaviti jasne operativne procedure za postupanje svih nadležnih organa s jasnim definisanjem tijela/osoba za odlučivanje u slučajevima koje nije moguće predvidjeti procedurama;
6. Definisati ulogu međunarodnih organizacija, nevladinih organizacija, te volontera, kako bi sistemski i na adekvatan način bila iskorištena njihova spremnost da pomognu u procesu;
7. Podizanje javne svijesti o Konvenciji sa ciljnim grupama vladini službenici i građanstvo.

Ombudsmeni Bosne i Hercegovine

Nives Jukić

Prof.dr Ljubinko Mitrović

Dr. Jasminka Džumhur